

Læs mere om udgivelsen på www.karnovgroup.dk

Marie-Louise Holle

Hæftelsesansvar for selvstændigt virkende tredjemænd

– med særligt henblik på
offentlige opgaver

Indholdsfortegnelse

Forord 5

Første del Afhandlingens ramme

Kapitel 1. Afhandlingens emne	15
I. Emnets aktualitet	15
II. Introduktion til afhandlingens problemkreds	17
III. Problemformulering	19
Kapitel 2. Metodisk grundlag	21
I. Metode, retskilder og terminologi	21
A. Valg af metode	21
1. Retsdogmatisk metode	21
2. Komparativ metode	22
B. Overvejelser om retskilder	24
C. Terminologi	26
II. Plan for fremstillingen	26

Anden del Almindelig del: Hæftelsesansvaret

Kapitel 3. Almindeligt om ansvar for andre	33
I. Indledning	33
II. Retshistorisk rids	33
III. Om princippet og dets virkning	36
IV. Arbejdsgiveransvaret	38
A. Afgrænsningen mellem DL 3-19-2 og hvervgiver-/hvertvagerforhold	39
B. Kort om arbejdsgiveransvarets konstitutive elementer	42
V. Hæftelse eller ansvar?	47
A. "Personligt ansvar" og hæftelse	47
B. Sondringen mellem kontraktansvar og deliktansvar	48

Kapitel 4. Hæftelsesansvaret for selvstændigt virkende tredjemænd i kontrakt	49
I. Indledende om kontrakterstatning	49
II. Arbejdsgiver-/arbejdstagerforhold (hvervgiver-/hvertagerforhold)	52
A. Hvervgiver-/hvertagerforhold	52
B. Grænserne for kontraktgjælderansvaret	53
1. Forholdet til hvertagers hvertager	53
2. "Baggrundsydelse"	54
3. Det retroaktive kontraktgjælderansvar	55
III. Tilknytning til tjenesten (tilknytning til hvervet)	57
IV. Culpa hos arbejdstager (culpa hos hvertager)	62
V. Særligt om abnorme handlinger	65
VI. Ansvarsfraskrivelsesklausuler	69
A. Identifikation mellem debitor og kontraktgjælder	70
B. Grov uagtsomhed og forsætlige fejl	71
1. Grænserne for identifikation	72
2. Skyldgraden	75
C. Andre forhold af betydning for fortolkning af ansvarsfraskrivelsen	76
Kapitel 5. Hæftelsesansvaret for selvstændigt virkende tredjemænd uden for kontrakt	79
I. Introduktion til hæftelse i hvervforhold uden for kontrakt	79
II. Hæftelsesansvaret i hvervforhold	80
A. Ansvaret for vejes tilstand	81
B. Arrangøransvaret	83
C. Ansvaret for graveskader og ledningsbrud	84
1. Graveskader og objektivt ansvar	85
2. Graveskader og hæftelsesansvar	88
3. Objektivt ansvar for skade forvoldt ved ledningsbrud	91
D. Spørgsmålet om ansvar for fast ejendom og for skader ved byggearbejde	94
E. Sammenfatning	94
III. Diskussion af betingelserne i DL 3-19-2	97
A. Arbejdsgiver-/arbejdstagerforhold (hvervgiver-/hvertagerforhold)	97
1. Økonomisk ansvarlig driftsherre	97
2. Instruktions-, kontrol- og tilsynsmyndighed	98
B. Tilknytning til tjenesten (tilknytning til hvervet)	100

- C. Culpa hos arbejdstager (culpa hos hvervtager) 101
- D. Særligt om abnorme handlinger 102
- IV. Fælles retspolitiske motiver? 103
 - A. Relevansen af DL 3-19-2's retspolitiske motiver 104
 - 1. Arbejdsgiveransvaret 104
 - 2. Hæftelse for selvstændigt virkende tredjemænd 105
 - B. Supplerende om begrundelse for hvervgivers hæftelse 106
 - 1. Synspunkter om risiko 107
 - 2. Tilknytningsbetragtninger og skadelidtes forventning 107
 - 3. Andre forhold hos hvervgiveren 109
 - 4. Kort om biforpligtelser (accessoriske forpligtelser) 110

Kapitel 6. Om nondelegable duties i engelsk og amerikansk erstatningsret 113

- I. Indledning 113
- II. Nondelegable duties i engelsk og amerikansk ret 113
 - A. Begrebet 114
 - B. Princippet virkning 115
 - 1. Forholdet mellem nondelegable duties og vicarious liability 115
 - 2. Hvilke pligter omfatter nondelegable duties? 119
 - C. Parallele "ikke-delegerbare pligter" i dansk ret 123

Kapitel 7. Teorien om de to skadevolderområder og offentlige myndigheders erstatningsansvar 127

- I. Indledning 127
- II. De to skadevolderområder 128
 - A. Afgrænsning af to skadevolderområder 128
 - B. Anvendelse 131
- III. Særlige hensyn i ansvarsbedømmelsen af offentlige myndigheder 133
 - A. Prævention og tabsgenopretning 134
 - 1. Det fælles skadevolderområde 134
 - 2. Det eksklusive skadevolderområde 134
 - B. Den variable culpanorm 135
 - 1. Den udbredte eksistens af forskriftsregulering 135
 - 2. De særlige vilkår for løsning af offentlige opgaver 136
 - 3. Forholdsmæssighedsvurdering (agtpågivenhed) 136
 - 4. Undskyldelige retsvildfarelser 137
 - 5. Ressourcebetragtninger 137
 - 6. Det ulige forhold mellem myndighed og borger 138

Kapitel 8. Retlige rammer for delegation af offentlige opgaver private	141
I. Indledende om delegation til private	141
II. Udlicitering på det fælles skadevolderområde	143
III. Udlicitering på det eksklusive skadevolderområde: Myndighedsudøvelse kan som udgangspunkt ikke delegeres til private	144
A. Delegationsforbuddet	145
B. Fastlæggelse af grænserne for udlicitering af myndighedsopgaver	147
C. Retlige muligheder	149
1. Afgørelsesbegrebet	149
2. Den retlige kompleksitet	151
3. Opdeling af myndighedsudøvelsesopgaven som forudsætning for udlicitering	152
IV. Om de private aktørers eget ansvar	157
A. Private aktørers ansvar efter de forvaltningsretlige regler	157
B. Private aktørers ansvar efter de professionsansvarsretlige principper	159
1. Analogi fra rådgiveransvaret til forvaltningsretten	159
2. Den private aktørs eget ansvar	160
Kapitel 9. Hæftelse og offentlige opgaver i nordisk ret	163
I. Introduktion	163
II. Nyere dansk doktrin: en dør på klem for hæftelse	163
A. Strengt ansvar og "refleksvirkning"	165
B. Ulovlig delegation	166
C. Forsinkelse	166
D. Synspunktet om interesse	167
E. Adfærdsfuldmagt	168
F. Særlige elementer i det offentligretlige erstatningsansvar	169
G. Afgræsning af erstatningspligten	170
III. Norsk ret: offentlige, ikke-delegerbare pligter?	171
IV. Svensk ret: Et lovfæstet hæftelsesansvar	173
A. Offentlige myndigheders hæftelse iflg. skadeståndslagen	174
B. Nondelegable duties i svensk ret	177
C. Begrundelse for det udvidede erstatningsansvar i svensk ret	179
V. Sammenhængen mellem hæftelsesansvaret og de forfatningsretlige hensyn	181
A. Forvaltnings- og forfatningsret	181

- B. Folkeretlige overvejelser om krænkelse af konventionsforpligtelser 183
 - 1. Skadevolders stilling 184
 - 2. Folkeretten og erstatningsretten 184
- VI. Kontraktanalogi på det eksklusive skadevolderområde 187

Tredje del

Speciel del: Offentlige myndigheders hæftelsesansvar på udvalgte områder

Kapitel 10. Det fælles skadevolderområde: ansvaret for serviceopgaver 195

- I. Indledning 195
- II. Generelt om det offentliges erstatningsansvar for serviceopgaver 195
 - A. De økonomiske rammer 196
 - B. Kort om brugerbetaling og tendensen til kontraktualisering 198
- III. Vintervedligeholdelsespligten 199
 - A. Efterprøvelse af, hvornår det er nytteløst at glatførebekæmpe 201
 - B. Efterprøvelse af den kommunale ressourceallokering 202
 - C. Hæftelsesansvaret 205
- IV. Persontransport 206
 - A. Skade på personer i køretøjet 207
 - B. Skade på tredjemænd 208

Kapitel 11. Hæftelsesansvar på det eksklusive skadevolderområde: kontrol-/tilsynsmyndighed og afgørelser 209

- I. Introduktion til kapitlet 209
- II. Erstatningsansvar for tilsyn og kontrol 210
 - A. Almindeligt om det offentliges erstatningsansvar for tilsyns- og kontrolvirksomhed 210
 - 1. Kort om området 210
 - 2. Faktorer af betydning for ansvarsnormen 211
 - B. Klassifikationsselskaber 217
 - 1. Almindeligt om klassifikationsselskabernes virke 217
 - 2. Statens hæftelsesansvar for klassifikationsselskaberne 220
 - 3. Særlige forhold i ansvarsbedømmelsen med hensyn til tilsyn og kontrol 227

C. Tilsyn med vand- og afløbsområdet, elinstallationer, skorstene og køretøjer	229
1. Indledning	229
2. Hæftelsesansvar	230
3. Særlige forhold i ansvarsbedømmelsen for tilsyn og kontrol	232
III. Erstatningsansvar for forvaltningsafgørelser	233
A. Om det offentlige erstatningsansvar for forvaltningsafgørelser	233
1. Forholdet mellem forvaltningsretlig ugyldighed og erstatningsansvar	234
2. Sagsbehandlingsfejl	236
3. Forsinkelse	237
4. Ansvar for indholdsmangler: forventning, tillid og undskyldelige retsvildfarelser	238
B. Afgørelser om toldskyld	242
1. Indledende om retsområdet	242
2. Delegation, lovhjemmel og hæftelsesansvar	243
C. Afgørelser efter sygedagpengeloven	244
1. Før ændringen af sygedagpengeloven i 2009	244
2. Efter ændringen af sygedagpengeloven	246

Fjerde og afsluttende del

Kapitel 12. Konklusion	251
------------------------	-----

Summary in English	261
--------------------	-----

Litteraturliste	263
-----------------	-----

Domsregister	277
--------------	-----

Stikordsregister	281
------------------	-----